

Velikonoce: 72. Duchovní příprava na Velikonoce

Velikonoce

Duchovní příprava na Velikonoce není jen „katolická věc“

Velikonoční neděle – oslava zmrtvýchvstání Ježíše Krista – je pro křesťany vyvrcholením jejich komunitního života a vyjadřuje srdce jejich víry.

Ale mezi baptisty i dalšími evangelikály je záměrné období přípravy na jejich nejposvátnější den často podhodnoceno nebo zcela chybí – na rozdíl od Vánoc, dalších velkých křesťanských obřadů, které jsou obvykle středem promyšlených církevních slavností týdnů před 25. prosincem.

Mnoho baptistů se snaží získat zpět ono předvelikonoční zaměření – historicky nazývané postní období –, které bylo nedílnou součástí zkušenosti mnoha křesťanů již od prvních let církve.

„Je to biblická věc, ne smyšlená katolická věc,“ říká Kyle Henderson, kazatel ve sboru [First Baptist Church](#) v Athens v Texasu, a uznává silné baptistické podezření na duchovní praktiky, které jsou považovány za příliš úzce spojené s římskokatolickou církví nebo její vzdálenou sestřenkou, anglikánskou církví.

Ztracený poklad

Někteří baptisté říkají, že cítí, že tato podezření – zčásti dědictví protestantské reformace – jim zanechala oslabený duchovní slovník.

„Máme nepříjemný pocit, že se něco ztratilo,“ říká [Phyllis Tickle](#), jejíž kniha *The Great Emergence* z roku 2008 zachycuje stírání denominačních rozdílů v americkém křesťanství konce 20. a počátku 21. století.

Každých zhruba 500 let, říká Tickle, církev obrazně řečeno pořádá velký výprodej, „*zbavuje se harampádí, o kterém se domníváme, že už nemá hodnotu, a nachází poklady, které uvízly na půdě, protože jsme je nechtěli nebo jsme byli příliš naivní, abychom znali jejich skutečnou hodnotu.*“

Reformace byla jedním z těch přehrabovaných výprodejů a současná „velká konvergence“ je další, tvrdí. Pro evangelikály patří mezi dávno zapomenuté poklady na půdě široká škála duchovních disciplín – včetně postní doby – s kořeny v prvních staletích církve.

Pro Sterlinga Severnse bylo objevování postní doby a dalších období křesťanského roku „oči otevírající zkušeností“, se kterou se setkal v prvním sboru, ve kterém sloužil po absolvování semináře.

„Došlo to ve mně k něčemu, co mě překvapilo,“ říká Severns, nyní kazatel [Tabernacle Baptist Church](#) v Richmondu ve Virginii.

Postní praxe

Postní doba – 40denní období půstu a sebeobětování předcházející neděli zmrtvýchvstání – začala být praktikována již ve druhém století, pravděpodobně jako období přípravy pro nové křesťany, kteří měli být pokřtěni o Velikonocích.

Půst nakonec dodrželo celé křesťanské společenství, nejen kandidáti na křest. Mezi křesťany v západní Evropě to obecně začalo Popeleční středou a vyvrcholilo Svatým týdnem – dny těsně před Velikonocemi, které zahrnují Zelený čtvrtek, Velký pátek a Bílou sobotu.

Po více než tisíciletí, kdy byl půst a další duchovní praxe základním prvkem duchovní formace, jejich význam jako nebiblických inovací protestantští reformátoři snížili a baptisté, kteří vzešli z jejich vlivu, je zcela odstranili. Dnes někteří baptisté, kteří obnovují disciplíny, jako je půst, říkají, že jsou zasaženi jejich duchovním bohatstvím.

[První baptistický sbor](#) v Richmondu ve Virginii zahajuje půst bohoslužbou na Popeleční středu – při níž je popel ze spálených palmových ratolestí pokládán na čelo věřících – a v posledním týdnu zahrnuje kontemplativní bohoslužbu zahrnující rytmus Písma a zbožné čtení, ticha a meditativní písničky.

„Jsem překvapená, jak moc naši lidé [tyto bohoslužby] přijali,“ říká Lynn Turnerová, hlavní přidružená kazatelka ve sboru First Baptist, která je styčným pracovníkem pro tyto události. „Nejen přijmout – obejmout v náručí.“

Turnerová tuto reakci částečně přičítá používání dlouhého mlčení.

„Je to prostě čas na ztišení,“ řekla. „Úplné ticho je forma modlitby, kterou téměř nikdy nepoužíváme. V našich tradičních bohoslužbách nemáme období delšího ticha – ani tři až pět minut. Rytmus kontemplativní bohoslužby je jiný.“

„Půst nám dává další píseň, kterou můžeme zpívat jako shromáždění,“ řekl Keith Herron, kazatel [holmeswoodského baptistického sboru](#) v Kansas City, MO. „Vede nás k hrobu, ale neotevívá dveře příliš rychle.“

Sbor v Holmeswoodu držel půst roky předtím, než začal držet bohoslužbu na Popeleční středu, ale Herron řekl, že úmyslný začátek předvelikonočního období v polovině týdne zlepšil přístup sboru.

„Popeleční středa je rozhodně temnější téma, které v neděli ráno nemusí fungovat,“ řekl. Ale zapojení tohoto temného tématu pomáhá „dokončit širší verzi našeho velikonočního příběhu“.

„Evangelikální pastí je mít příliš mnoho odpovědí, které přeskakují louži temnějších témat,“ řekl Herron. „Půst nám umožňuje skočit do louže – nebýt tím posedlí, ale uvědomit si, že existuje temnější téma, které musíme uznat. Hovoří proti povrchnosti, která neobsáhne celý velikonoční příběh.“

Křížové období

Ačkoliv baptisté v regionu východního Texasu, který zahrnuje Athens, se možná nenadchnou myšlenkou držet postní dobu, členové sboru First Baptist z celého srdce přijímají toto období duchovního sebezkoumání, zpovědi a modlitby během toho, co nazývají „období kříže“, několik týdnů před Velikonocemi.

„Půst není biblické slovo a může to být znepokojivé slovo pro některé lidi, kteří s touto tradicí nevyrůstali,“ řekl kazatel Henderson. „Nezajímá mě, aby byli naši lidé oddáni postní době. Velmi mi záleží na tom, aby byli oddáni myšlenkám postní doby.“

Sbor First Baptist v Athens se striktně nedrží liturgického křesťanského kalendáře, ale Henderson odhaduje, že během 14 let ve sboru vedl nějaký druh slavení Popeleční středy – obvykle během pravidelně naplánované středeční večerní modlitební chvíle.

Služba typicky zahrnuje členy, kteří napíší své hříchy na útržky papíru, sbírají a pálí složené kusy papíru a pomocí tohoto popela si označí čelo znakem kříže.

Dotýkání se emocí

Baptisté, kteří se zabývají záměrnou přípravou na Velikonoce – ať už označované jako postní doba nebo jinak – ji považují za účinný nástroj výuky a duchovní formace.

Postní praktiky mohou baptistům pomoci dostat se do kontaktu s často opomíjenou stránkou uctívání – emocionální dimenzí, řekl Bill Tillman, který zastává *TB Maston Chair of Christian Ethics* a vyučuje duchovní formaci na *Logsdonském semináři Hardin Simmons University* v Abilene v [Texasu](#).

„Je vhodné truchlit nad svými hříchy a truchlit nad Ježíšovou smrtí. Velikonoce by zároveň měly být pro křesťany nejvyšší oslavou,“ řekl. „Duchovní disciplíny jsou věci, které mohou lidem pomoci dostat se do emocionální stránky jejich praktikování víry, zažívat smutek a radost.“

Postní období jako klíčová součást křesťanského kalendáře pomáhá křesťanům projít příběhem spásy uspořádaným způsobem a začlenit rytmy křesťanského roku do každodenního života, poznamenal.

Letos se [Second Baptist Church](#) v Liberty, Mo., zaměří na jinou duchovní praxi každý týden postní doby, řekl kazatel Jason Edwards.

„Byl jsem ovlivněn spisovatelem jako Dorothy Bass, kteří nám připomněli, že mnoho věcí, které spolu jako komunita věřících děláme, jsou duchovní praktiky, které formují naše životy,“ řekl Edwards. „V tomto duchu se nese praxe organizování našeho roku v rytmu křesťanského kalendáře. Formuje naše životy a naše náboženské komunity.“

„Rytmus křesťanského roku nás uvádí do rytmu Kristova života,“ dodal. „Ztělesňujeme Kristův příběh jako společenství. Žijeme to.“

Čas vyučování

Severns nazval Popeleční středu „den vyučování“.

„Naše služba je způsob, jak učit lidi, co to znamená“ – to je klíčová úvaha ve sboru, který nikdy nedržel půst, než byl Severns povolán kazatelem.

„Byl jsem opravdu nervózní z pomazání popela na čela, když jsme to udělali poprvé.“ Ale zjistili jsme, že přišlo mnohem víc lidí, než jsme čekali, a to včetně starší generace – tradičních baptistů – kteří si to zamilovali.

Severns, umělec, jehož fotografie jsou vystaveny v kostele, používá fotografie, aby připomněl sboru jeho smysl pro komunitu. Snímky všech věřících, které za posledních sedm let vyfotografoval – nyní včetně některých zemřelých a odrostlých dětí -, jsou promítány na stěně po celou dobu bohoslužby.

„Vynakládáme veškeré úsilí, abychom posílili pocit jednoty naší komunity,“ říká.

Komunita je nezbytná pro duchovní formaci v [Mosaic](#), sboru v Austinu v Texasu, s baptistickými vazbami a kořeny v živé umělecké scéně města. V nedávných rozhovorech vedených mezi vedením Mosaic a jeho věřícími s cílem zjistit, jak sbor přispěl k duchovnímu rozvoji, se opakovaně objevilo jedno téma, řekl kazatel Don Vanderslice.

„Ukázalo se, jak důležité pro jejich duchovní formaci bylo dodržování křesťanského roku – včetně půstu,“ řekl.

„Zaměření na období církevního roku nám připomíná, že duchovní život je cesta. ... Myšlenka cesty nebo pouti spočívá v tom, že někam jdeme, a ne že se zde jen tu a tam zastavíme na dovolené. Když se řídíme křesťanským kalendářem, říkáme tím něco o svých prioritách a o svém životě, a to celostně

a duchovně. Hodně to o nás vypovídá. A kalendář nám dává možnost připomenout si náš příběh.“

Pro Hendersona je Popeleční středa dvojnásobnou pedagogickou zkušeností. Za prvé zdůrazňuje starozákonní význam nést znamení a používat popel jako znamení pokání.

Zároveň vysvětluje význam termínů jako postní doba, aby členové, kteří nevyrůstali ve sborech, které dodržují liturgické praktiky, pochopili, co dělají spolu-křesťané v týdnech před Velikonocemi.

„Je to způsob, jak se připojit k širšímu křesťanskému světu,“ řekl.

Zaměřte se na kříž

Sbor v Athens připomíná období kříže postavením dvou křížů – třímetrového kříže zavěšeného na lanech uprostřed modlitebny, aby pomohl věřícím soustředit se, a třicetimetrového kříže venku na pozemku sboru, aby přitáhl pozornost lidí, kteří jedou kolem.

Henderson poznamenal, že bohoslužby v týdnech před Velikonocemi kladou stále větší důraz na kříž. Biblická studia v malých skupinkách se rovněž zaměřují na témata odpovídající tomuto důrazu.

„Dochází ke změně tónu bohoslužeb. Jsou více introspektivní, s obdobími zpovědi. Bývají tišší a naše současná bohoslužba obsahuje více akustické hudby než obvykle,“ řekl.

Sbor letos zřídí v modlitebně dvě stanoviště, kam si lidé mohou při bohoslužbách zapisovat vyznání hříchů a prosby o modlitby a poté je tam nechat zastrčené.

„Je to něco jako Zeď nářků, kde lidé zanechávají své modlitby,“ vysvětlil Henderson. „Je to fyzický, hmatový zážitek. Snažíme se zapojit všechny smysly.“

Některé roky sbor slaví Večeři Páně na Zelený čtvrtek – čtvrtek před Velikonocemi, kdy Ježíš zavedl obřad mytí nohou – a zahrnuje učení o Pesachu. Typická bohoslužba v 7 hodin na Velký pátek zahrnuje členy, kteří procházejí křížovou cestou, čtou Písmo a uvažují na každém jejím místě.

Večer před Velikonocemi se členové sboru scházejí v kostele, aby ozdobili venkovní kříž květinami, aby byl zakrytý, až ho lidé příští ráno uvidí.

Chuck Warnock, kazatel baptistického sboru Chatham (Va.), říká, že postní doba a další prvky křesťanského roku mohou být protikulturní odpovědí na tlak společnosti.

„Faktem je, že pokud nemáme nějaký druh duchovního kalendáře, pak postoupíme celý svůj život sekulárnímu kalendáři nebo sportovnímu kalendáři nebo nákupnímu kalendáři,“ řekl. „Bez ohledu na to, jak tomu říkáte nebo zda sledujete všechny jeho spletnosti, je to kalendář, který hovoří o naší duchovní cestě a rozvoji.“

Kontrakulturní odezva rezonuje i ve sboru Mozaic – a u jejích hudebníků, malířů, designérů a spisovatelů. „Po celý rok upozorňujeme na to, že to, co děláme při bohoslužbách, nás odlišuje od zbytku kultury,“ řekl Vanderslice. „Náš čas měříme jinak. Je to radikální způsob, jak označit toto předvelikonocní období a přijmout to, co křesťané po dva tisíce let považovali za cenné.“

„Potřebujeme liturgii, která nás vyvede z rychlého tempa naší americké kultury a vyzve nás, abychom vstoupili do tempa soboty, rozjímání, zpovědi, očisty a pokání,“ řekl Edwards. „Postní doba nám v tom pomáhá.“

Robert Dilday a Ken Camp

Robert Dilday

Robert Dilday

Robert Dilday je šéfredaktorem *Virginia Religious Herald*.

Ken Camp

Ken Camp

Ken Camp je šéfredaktorem *Texas Baptist Standard*.

-tep-

Můžete také navštívit naši facebookovou stránku [Baptisté - Sít víry](#) nebo facebookovou skupinu [Zpravodaj Baptisté - Sít víry](#)